VÄYLÄ/6988/00.03.02/2022

Väylävirasto
Trafikledsverket

7.11.2022

Valtiovarainvaliokunta, liikennejaosto

Asiantuntijapyyntönne 2.11.2022

Väyläviraston lausunto HE 242/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 neljänneksi lisätalousarvioksi

Väylävirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja antaa lausuntonsa koskien perusväylänpidon (31.10.20) ja väyläverkon kehittämisen momentteja (31.10.77-78).

Perusväylänpito (31.10.20)

Momentille esitetään myönnettäväksi lisäystä 32 728 000 euroa.

Lisäyksestä 31,4 milj. euroa kohdistetaan väylien korjausvelan ja kustannusten nousun hallintaan. Lisäys on erittäin tarpeellinen vuonna 2022 heikenneen ostovoiman osittaiseen kompensointiin. Ostovoima on heikentynyt kustannustason nousun myötä huomattavasti (esim. maarakennusindeksin muutos +15,1 % syyskuusta 2021 - syyskuuhun 2022). Saatavaa rahoitusta kohdistetaan jo vuonna 2022 muun muassa nousseisiin polttoainekustannuksiin (jäänmurto, maantielauttaliikenne). Muilta osin rahoituksella kasvatetaan vuoden 2023 väylien korjausohjelmia.

Määrärahan lisäyksestä 1,9 milj. euroa kohdistetaan Inkoon meriväylän ja Etelä-Suomen talviväylän merimerkintöjen parantamiseen LNG-kuljetusten sujuvan ja turvallisen satamassakäynnin turvaamiseksi.

Väyläverkon kehittäminen (31.10.77)

Momentilta esitetään vähennettäväksi 3 768 000 euroa. Vähennys johtuu vuoden 2022 toisen lisätalousarvion teknisestä oikaisemisesta. Kyseessä on saatujen CEF-tulojen budjetoinnin korjaus.

Käynnistettäväksi esitetään yksi uusi väyläverkon kehittämishanke: Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt Siilinjärvellä (valtion kustannusosuus/ valtuus 42,6 milj. euroa, vuoden 2022 määräraha

0,02 milj. euroa). Hankkeelle on haettu syyskuussa rahoitusta Euroopan komission sotilaallisen liikkuvuuden rahastosta yht. 25,13 milj. euroa ehdollisena eduskunnan lisätalousarviopäätökselle.

Valtuuden korotuksia esitetään 13:lle käynnissä olevalle väyläverkon kehittämishankkeelle yht. 119,15 milj. eurolla. Vuonna 2022 väyläverkon kehittämismomentilla on käynnissä noin 40 väyläverkon kehittämishanketta, joiden valtuudet ovat yhteensä n. 2,1 miljardia euroa.

Kustannustason nousu on kaikille esillä oleville hankkeille yhteinen ja yksittäisistä tekijöistä suurin syy valtuuksien korotusesityksille. Lisäksi on hankekohtaisia syitä, joiden taustalla on muun muassa hankkeiden toteutuksen suunnittelun ja toteutuksen aikana tarkentuneet tekniset ratkaisut ja toteutuslaajuudet.

Rakentamisen kustannustaso on noussut edellisen vuoden aikana erittäin voimakkaasti. Maarakennuskustannusindeksi on tällä hetkellä edellistä vuotta yli 15 % korkeampi, kun inflaatio vastaavalla aikavälillä on 7,6 %. Rakennuskustannukset ovat siis nousseet kaksinkertaista vauhtia muuhun kustannuskehitykseen nähden. Pääosan hinnan noususta selittää helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäyssota ja sen seuraukset maailmanmarkki-noilla mm. öljy- ja terästuotteiden hintojen kohdalla.

Väylävirasto on aiemmin käyttänyt sopimuksissaan indeksisidonnaisuutta ainoastaan yli kaksi vuotta kestävissä sopimuksissa. Indeksisidonnaisuudella yleinen kustannusten nousuriski otetaan tilaajan kannettavaksi. Sodan alettua haluttiin varmistaa alan toimijoiden tarjoushalukkuus sitomalla kaikki sopimukset indekseihin toteutusajan pituudesta riippumatta. Tämä on mahdollistanut sen, että tarjouksia on saatu normaalisti ja hankkeet ovat edenneet suunnitellusti voimakkaasti nousseesta kustannuskehityksestä huolimatta. Myös tarjoushinnat ovat pysyneet kohtuullisina, kun palveluntuottajien ei ole tarvinnut hinnoitella kustannusnousuriskiä urakkahintoihin. Indeksisidonnaisuudesta johtuen useiden hankkeiden kohdalla on päädytty tilanteeseen, jossa valtuus ja määrärahat ovat tiukoilla tai loppumassa. Mikäli esitettyjä valtuuden korotuksia ei saada, joudutaan hankelaajuuksia supistamaan.

Kaikkien käynnissä olevien hankkeiden valtuus- ja määrärahatilannetta seurataan ja niiden riittävyyttä arvioidaan jatkuvasti. Jos kustannuskehitys jatkuu yhtä epäsuotuisana tai kustannustaso säilyy yhtä korkealla, on mahdollista, että lisävaltuustarpeita nousee hankkeilta edelleen tulevina vuosina.

Eräät väylähankkeet (31.10.78)

Väylävirasto oikeutettaisiin tekemään sopimuksia Suhangon kaivoksen tieyhteyden rakentaminen liittyen. Tiehanke toteutettaisiin valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisella sopimuksellisen yhteisrahoituksen mallilla sekä jälkirahoitusmallilla, jossa kaivosyhtiö rahoittaisi tieyhteyden rakentamisen ensin kokonaan. Valtion rahoitusosuus maantien osuudesta olisi 50 %, enintään 3,15 milj. euroa, jonka valtio maksaisi takaisin kaivosyhtiölle sillä edellytyksellä, että kaivostoiminta on käynnistynyt. Valtion määrärahatarpeet kohdistuvat arviolta vuosille 2027—2028.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut pääjohtaja Kari Wihlman ja esitellyt toimialajohtaja Mirja Noukka.

Jakelu Valtiovarainvaliokunta, liikennejaosto
Väyläviraston kirjaamo

Tiedoksi Väyläviraston johtoryhmä

Väylävirasto

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency´s service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	**Mirja Noukka**
Allekirjoitusaika	07.11.2022 08:34
Allekirjoittaja	**Kari Wihlman**
Allekirjoitusaika	07.11.2022 08:37

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Väyläviraston lausunto LiJ HE 242 LTAE4_2022 (7.11.2022).pdf